

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2977

L I T U R G I C I .

2978

nicis dicuntur, id est, *Introitum*, *Graduale*, *Offertorium et Communio*nem, modulis musicis inclusas et quidem a *Sabbato sancto usque ad Dominicam XXIV. post Pentecosten*. *Dominica in Albis simpliciter vocatur Dominica in obsequia passae*, neque Festum SS. Trinitatis adnotatur, sed *Dominica prima post pentechosten*, quae festum *sacratiissimi corporis* post se habet. Litera cujusque Dominicæ initialis grandi et eleganti pictura superbit, atque hae picturae cum propter penicilli artificium, tum propter allusionem ad argumentum *Introitus*, singillatim describi mererentur.

Volumen hoc non demum anno MDCLXXXVI. post expugnatam Christianorum armis Budam cum ceteris tristibus inclytæ Bibliothecæ Corvinianæ reliquiis in Palatinam Vindobonensem receptum fuisse, sed jam Uladislai aut Ludovici Regg. tempore hujati cuidam eruditio Viro, puta Jo. Cuspiniano, aut J. Alex. Brässicanu, dono obtigisse, ipsa ejus integritas, ipse nitor persuadet. Dignum certe est iis accenseri Codicibus, quos enumerat Xyst. Schierius O. S. A. Scriptor industrius et exactus, cuius *Dissertationem de Regiae Budens. Bibliothecae Mathiae Corvini Ortu, Lapsu, Interitu et Reliquiis, Vindob.* 1766. 4. adi.

DCCCXXVIII.

73² Codex membraneus lat. Sec. X. Folior. 69. 4. probe exaratus,

rubricisque distinctus et bonae notae sequentia complectitur: I. *Grammatica quaedam de Pronuntiatione singularum Literarum ope organorum*. Ita: A. *Sub biatu oris congruo. solo spiritu memo — — edicimus. B. Labris per spiritus impetum reclusis. C. Molari bus super lingue extrema appulsis exprimitur. D. Appulsi linguae circa superiores dentes innascitur &c.* His adjunguntur *Alphabeta Graecum, Hebraicum, Latinum, Aethici Scythae, et Marcomannicum seu Nordmannicum*, prout indicavimus *Cod. CXCIII.* et habentur ad calcem T. VI. Opp. *Rabani Mauri edit. Colon.* p. 333. non tamen sine lectionis et Figurarum varietate. Accedunt breviter IX. *Musarum Officia et Divisio Musicae Artis*. An omnia haec ad *Rabanum* referenda sint, dicer non aufim.

II. fol. 4. succedunt notis musicis antiquis insignitiae *Sequentiae* et quos vocabulo liturgico *Tropos* adpellabant, hoc ordine: In Natali Christi: *Laudemus omnes dominum Qui uirginis per uterum &c.* De D. Johanae Ev. *Dilectus iste domini Jobannes est apostolus &c.* De Innocentibus: *Infirma mundi diligens &c.* De Epiphania: *Rege nostro carne tecto &c.* Et: *Nato nouo principe. Viso novo fidere &c.* De Resurrectione: *Exurge rex gentium &c.* De Ascensione: *Ex numero frequentium &c.* De Pentecoste: *Consubstantialis patri et sempiterno filio &c.* De B. Maria, ut videtur: *Forma speciosissime Manuque poten-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2979

C O D I C E S

2980

tentissime &c. Nulla horum Cantorum mentio in *Celf. Gerberti Opere de Cantu et Mus. sacra*, nec in *Notkeri Libro Sequentiar.* apud *Pezium T. I. Thes. Anecd.* habetur; occurunt vero quae-dam Eorum in *Colle&t. Sangallenji Jod. Metzleri* vulgata primum ab *Henr. Canisio*, indeque T. XXVII. *Bibl. PP. Lugdun.* p. 508. inserta, ubi cum ad *Tutelonem* Monachum referantur, credibile est, illum ceterorum etiam autorem esse, aut saltem e *D. Galli Asceterio* ea originem tra-here.

III. fol. 9. *Epistolae II. a Bern. Pezio T. I. Thes. Anecd.* p. 1. editae, sed in unam conflatae et in *Capita XII.* distributae e *Cod. Zwettensi*, ubi inscribuntur: *Notatio Notkeri* (*Balbuli Sangall.*) *de illustribus Viris*, qui ex intentione *Sacras Scripturas exponebant &c.* ad *Salamonem* (postea Ep. Constant.) *discipulum suum.* Vide *Dissert.* *Eius Isagog.* p. 57. Sed peccare videtur ista Inscriptio, quanquam *Tribemio* fulta; *Condiscipulus enim Salomonis* potius fuit *Notkerus* sub *Isone* ma-gistro. Adi *Hist. liter. Franc.* T. VI. p. 164. Itaque *Epistolae hae ad Isonem* referendae magis, defunctum a. 871. cum *Notkerus* a. 912. *Salomon* a. 920. exceſſerint. In *Cod. praesenti Epistola prior* *ἀδεσπότως* incipit: *Cum prudens sis et prudentis nomen heredites &c.* et finit: *Iterum iterumque ualeto.* Cum vero *Salomon* novis quaestionebus Magistrum pulsasset, alteram dedit ille, cuius initium:

Lerneae paludi uel ydrino capiti seu certe rogo flagranti te compa-rauerim &c. et finis: *Hyſtorias uero iοſeph iudaici. et egeſippi noſtri legendas tibi ſuadeo. et libellu-lo finem impono.* To tibi ſuadeo *Pezio* defuit. Sed et alia *Codex noſter* in confilium vocatus ſubpediat. Ita ſub ingressum pro *diffama-re velis viliffime rectius legit diffamare ſtultiffime uelis.* C. 1. ad *Bedam* addit *noſtrum*, ut *Scriptorem Benedictinum intelligas.* Item *profundiffimi et penetrabiliffimi Augustini* loco malim cum *Noſtro penetraliffimi.* Item *reicere debabis pro reticere*, et quae ſunt plura hujusmodi. Ceterum *Epifolae hae Isonis* *Βιβλιογραφίη* et *judicium non parum commendant*, et facrorum Sec. IX. *Studiorum rationem* egregie illuſtrant. Citati *Iustus Ep. Lugdun in Cantica*, et *Ladkenus Hibernensis Excerptor Gregorii M.* in *Job* adhuc quaeruntur. Singulare illud, Autorem c. 5. nobis fol. 13. pro voce *Ecclesia* uſum vocabulo theotifco: *ut praeco Dei populis futuras ſtationes praenuntiare posſis in Keriki.*

IV. fol. 17. p. 2. *Libellus Formularum* veterum XLVIII. maximam partem ejusdem generis cum *Marculfianis* et aliis editis ab *Hier. Bignonio, Baluzioque*, collectus, ut multa ſuadent, in *Coenobio D. Galli* et fortassis ab *Notkero* ſupra memorato *Isonis* discipulo. *Eius Indiculum* hic te-xere juvat:

1. *Conceſſio Regalis.* Collegio cuiusdam Ecclesiae *Ludovicus Rex Ger-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2981

L I T U R G I C I .

2982

Germaniae potestatem facit eligendi sibi Episcopum. Initium: In nomine san&ae et indiuidue trinitatis. bl. rex germaniq. Si ergo (erga) loca ab anterioribus nostris diuino cultui mancipata. et seruos dei in eisdem commanentes. liberalitas nostra aliquid beneficiorum contulerit &c. Finis: Sig. bl. serenissimi regis. in orientali francia. Dato kl. maii. anno imperii eius. V. Actum regino (Ratisb.) curta publica. in regione baiouuariorum. Anno ab incarnatione domini. qualunque indictione quam uis. Norma, quam praescribit, est, ut si nec inter Canonicos, nec inter Monachos Dioceſeos dignus Episcopatu reperiatur, eligant de tota parroechia unum quemlibet clericum natalibus et doctrina pollentem.

2. absque Inscriptione, ejusdem Ludovici Donatio Curtis seu Fisci regii cuidam Ecclesiae facta ad Clerum sustentandum vel suscipiendos Peregrinos. Initium: *In nomine dei et domini nostri ihesu christi. bl. diuina fauente clementia rex. Quicquid ad loca sancta impendiorum conferre curaue rimus &c. Finis: Sig. bl. serenissimi aug. rectoris francorum. suuorum. baoariorum. turingorum. saxonum. domitorisque barbararum nationum. Ego ualdo ad uicem. g. archicappellani recognoui. Data kl. aug. anno et indict. ut supra. Atqui nihil supra, nisi Formulam N. 1. intelligas.*

3. absque Inscriptione, Exemptionis et Iuris eligendi Abbatem Confirmatio cuidam Monasterio

collata. Initium: *In nomine p. et f. et s. s. N. diuina largiente clementia imperator aug. Notum sit omnibus fidelibus nostris. quia uir reuerentissimus N. abba coenobii. quod dicitur L. et est conſtructum in honore sancti N. mart. &c. Coenobium Lauresham et Martyrem Nazarium intelligi quis putet; sed non occurrit haec Charta in Codice Dipl. ejus Coenobii edit. Mannbem T. I. 1768. 4. Memorantur in ea Freda et Parafreda, de quibus vocabulis Ducangius in Gloſſ. quanquam ibi non nisi Paravereda legas. Finis: ad exemplum cundorum in omnem uentum dispergat. kl. ut supra.*

4. Alia. Constitutio Coenobii novi secundum regulam sancti Benedicti. Initium: *Hl. diuina ordinante clementia rex. Quia sisut regni patrum nostrorum successores. ita etiam religionis eorum heredes esse cupimus &c. Iubentur futuri Incolae etiam operi manuum regulariter infistere. Finis: Quae constitutio ut per generationum successiones inlibata perduret. propria manu eam communire. et anuli nostri impressione libuit roborare. Actum in castro. Et rel.*

5. Alia. Donatio Praedii et Hobarum cuidam Vassallo. Initium: *Ex dei constitutione. et antiquorum regum propagatione rex alemaniae. Scire uolo omnes in regno nostro degentes &c. Finis: Actum in rotuilla curta regali. Sig. k. clementissimi regis. Data die illa. Ego itaque S. ad uicem V. archicappellani recognoui.*

6.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2983

C O D I C E S

2984

6. *Carta quam quis pro se. uel filio suo. seu etiam filia facere debet ad monasteria. uel ad titulos episcopales.* Id est Bona tradendo. Initium: *Ego N. cogitans pro re medio animæ meæ. Nec non euangelica & apostolica perfeßione &c.* Mentio est *Tituli Basiliensis.* Finis: *nulla mibi potestate de prioribus facultatibus remanente.*

7. *Vel ita.* Similis Traditio. Initium: *Ego ille trado VI. bobas. uel duas. uel illam basilicam. ad monasterium s. petri. uel ad ecclesiam ambianensem &c.* Finis: *Sig. N. qui banc traditionem patravit. et aliorum testium quorum haec sunt uocabula.* Addit Formulista: *Scribe minimum V. et inde usque ad XXX. (testes) uel quotum uolueris numerum. Ego itaque ille. uice illius scripsi et subscripsi.* Notauit diem *V. fer. IIII. kl. apr. Annum XXXI. regnum Hl. iunioris. sub illo comite. uel quoquo.*

8. *Precaria.* Seu *Charta Emphyteutica*, qua quis ab Ecclesia seu Coenobio Bona sub censu recipit ad dies vitae, vel ad placitum. Initium: *Christi largiente clementia. illud monasterium sanctae mariae. uel ille episcopus. presul ecclesiæ constantiensis.* Complacuit mibi cum consensu fratrum &c. Finis: *Sig. grimaldi abbatis et aduocati eius N. Sig. decani. custodis ecclesiae. nomen præposti hosp. cell. cam. et aliorum testium. Scribe V. et deinde quantoscumque. Ego itaque. Ut supra.* Additur minio: *Carta pro filii præcariam non desiderat sed tantum repetitionem si ita contigerit. Grimaldus sub Ludovi-*

co R. Sancto Gallo praefuit. Vide Jod. Metzleri L. II. de Viris Ill. Sancti Gall. c. 12. In Pezii Tbes. Anecd. T. I. P. 3. p. 599.

9. *Item karta illius qui in bellum profecturus. uel ubicunque. matrem cum uxore. cum filio. uel filia paruula reliquerit. et hereditatem suam omnibus cognatis suis acclinem et redemptibilem ad monasterium delegaverit.* *Acclinem*, quasi dicas depositam, obnoxiam, dependentem. Initium: *Ego N. incertitudinem huius uitæ perpendens. trado ad monasterium sancti galli &c.* Longam Heredum substitutionem haec Formula exhibit. Finis: *Si quis igitur contra. et rel. ut supra.*

10. *Precaria.* Initium: *Christi fauente clementia. ille abba monasterii cuiuscumque. Conplacuit mihi cum consensu fratrum. et manu aduocati mei N. &c.* Finis: *nulla secum in eisdem rebus communione concessa. et rel. ut supra.*

11. *Notitia diuisionis possessionum regalium. uel popularium. episcopalium. uel monasticalium.* Initium: *Notum sit omnibus tam presentibus quam futuris. quod propter diuturnissimas lites reprimendas. et perpetuam pacem conseruandam. Factus est conuentus principum et uulgarium &c.* De Limitum definitione agitur. Finis: *Ego itaque N. scripsi et subscripsi.* Notauit diem *V. feriam IIII. kl. apr. Annum XXII. regni bl. regis germanici.* Sub illo comite. Additum minio: *Hæc carta sibi respondentem non querit.*

12.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2985

L I T U R G I C I .

2986

12. *Carta concambii* est. que utrisque similiter scribenda est. Ni-
si tantum hoc modo. personis in su-
perscriptione mutatis. quod inter
monasterium sancti galli. et illum
bominem factum est. et ille habeat
scriptum quod inter me et illud mo-
nasterium. Haec rubro. Initium:
*Ego ille prouidens paupertati meę.
ut res meas aliquatenus in unum
colligerem &c.* Ad calcem: post
Sig. Abb. et aduocati eius: Sig.
ceterorum testium qui ibidem p̄-
sentes affuerunt. quorum nomina
sunt hęc. Accedit Monitum: Scri-
be nomina eorum per nominarium
casum. quia obliqui. aut nimium ex
sua proprietate decidunt. aut latine
declinationi non congruunt.

13. *Carta Dotalis.* Initium:
*Ego N. cum filiam N. desponsa-
rem. dedi eidem VII. uel
mansus ad curtem suam &c.* Inter
alia dantur etiam Cauallae ad esse-
dam.

14. *Carta que inter ciues.* aut
patrem et filium conscribitur. Ini-
tium: *Ego N. prouidens inbecilli-
tatem filii mei N. qui ultimus na-
tus est. ne a prioribus suis alterius
uxoris filii comprimatur &c.* Tra-
dit ei hereditatem ita tamen, ut
filius uno balteo ex auro et lapidi-
bus pretiosis effeſto. uel uno caual-
lo LX. solidos ualente eam a Pa-
tre quasi comparet, ne fratres eum
exhereditare preualeant.

15. *Precaria ad suprascriptam
cartam.* Videlicet Filii Recogni-
tio. Initium: *Complacuit mibi N.
ut res quas ego a patre meo N.
comparaui &c.* Redit balteus et
Cauallus.

Denis Codd. Theol. V. I. P. III.

16. *Carta de eo si quis heredi-
tatem alicubi tradiderit et ibidem
sibi uidetur conciliat. et uestimentum.* Initium: *Ego N. prospici-
ens sene&uti meae. et ei que solita
est eam sequi penuriam (penuriae)*
&c. Inter alia paciscitur sibi om-
nibus annis Duo uestimenta linea
et totidem lanea, annonam suffi-
cientem in pane et ceruifa et legu-
minibus et latte, diebus autem fe-
stis in carne; tertio quoque anno
sagum et uantes et calciamenta
et fasciolas (fasciolas) crurales et
saponem et balneas. To Vuantes
adhuc in nostro Gewand superstes
est. Subdit Rubrica: *Precaria iam
nota est.*

17. *Carta libertatis. Sive Di-
missionis Mancipiorum.* Initium:
*Ego N. cogitans qualiter ad abso-
lutionem peccatorum meorum per-
uenire potuerim — decreui ut man-
cipia mea numero L. libera dimit-
terem &c.*

18. *Carta libertatis. Ejusdem
argumenti.* Initium: *Notum sit
omnibus buius pagi cultoribus. quod
ego ille de loco qui dicitur N. co-
gitans remedio anime meę. uel pa-
rentum meorum &c.*

19. *Carta dotis.* Initium: *No-
tum sit omnibus presentibus et fu-
turiis qualiter ego ille cum conser-
su utraque ex parte parentum no-
strorum accepi neptam tuam in con-
iugium &c.*

20. *Carta concambii. Seu Per-
mutationis Terrarum.* Initium:
*Omne namque quod inter partes di-
uersas bonis moribus sanisque consi-
liis fuerit diffinitum &c.* Agitur de
Juchis i. e. Iugeribus, germ. Joch,
et

H h

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2987

C O D I C E S

2988

'et de Carradis i. e. Foeni onere, quantum Carro vehi potest.

21. *Carta pactionis.* Convenitur de Territoriis liti haetenus subjectis. Initium: *Dum constet plurimis quod a quodam bomine ille aduocatus cenobii sancti illius reprobetur &c.*

22. *Carta traditionis.* Initium: *In dei nomine ego ille trado ad coenobium s. illius pro remedio anime mee. parentumque meorum unam bobam &c.* Mentio hic Census X. *siclarum de ceruifa*, i. e. generis Mensurae, *Siclis* singulis octo Sextarios continentibus; item *unius frisk saiga ualentis*, ubi legendum puto *Friskinga* (*Frischling*) quod porcellum notat, nisi *Saiga* a Suggendo (*Saugen*) Laetentem velit; item redemtionis per *ueregeldi*, seu pretium aestimationis, ut adeo *Weregeldi* non solum multam pro Homicidio significet, ut quibusdam visum. Ad calcem post Signum Abbatis, ejus Aduocati, Decani, Portarii, Sacratarii, Praepositi, Camerarii, Cellenarii et Hospitarii memorabilis haec Formula: *Ego itaque inperitus. et humillimus dei acolitus. scripsi et subscripsi hanc traditionis firmitatem et constantiam. Ut si quis hanc cartulam traditionis. impeditis affetu legerit. priusquam finem kartule legendeo incurrat. oculis priuatus appareat.* Notavi diem dom. k. mar. Tercio anno regnante k. iuniore. sub adalpero comite. Addit Rubrica: *Precaria iam cognita est.*

23. *In dei nomine incipit epistola que formata dicitur siue com-*

mendacia. Initium: Reuerentissimo atque glorioissimo et ab omnibus cum summa ueneratione nuncupando. illi episcopo. Ego ille extremus sub pontificali officio deo famulantum perpetuam in domino ibesu opto salutem. ΠΤΑΠΑ. AAAI. (Additur DLXXV.) *Presentis frater noster ille petit &c.* Habetur similis inter *Veteres Formulas Marculfo* additas in edit. *Bignon. suprac. n. XII. p. 126.* Rationem porro Numerorum in *Formatis* graecis literis exprimendorum e Synodi Nic. I. praescripto edidit *Atticus CPolit.* ad calcem Concilii Chalced. unde representavit *Gratianus Dist. 73. c. 1.* Iuxta hanc Literae superius adductae re ipsa numerum DLXXV. conficiunt, quibus si addas AMHN, quod ad finem *Formatarum* habetur, et valet XCIX. Annus exit DCLXXIV. Uberius haec exponuntur a *Sirmondo* in *Not. ad Sid. Apollinar. edit. Paris. 1652. p. 67.* Fontes a *Ducangio* indicantur v. *Formatae*.

24. *Qualiter beat epistola formata fieri. exemplar.* Initium: *Greca elementa litterarum. Numeros etiam exprimere. nullus qui uel tenuiter greci sermonis noticiam habet ignorat. &c.* Attici mox memorati Verba sunt, sed nempe diu in Cod. nostro ante *Gratianum* descripta.

25. *Epistola Commendacia.* Initium: *Summe sanctitatis. scientiae. pietatis. et ordinis culmine sublimato. domino V. dignitatis episcopalibus infimus pastor ecclesiae C. Salutis et prosperitatis augmentum.* et

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2989

L I T U R G I C I .

2990

et futurae uitæ gaudium sempiternum. *Iste iuuenculus. se^ctator fidei beati II. a. (Petri Apostoli) &c.* Per decursum de isthoc *Iuvenculo ita: Nunc ergo puerum istum. uiscera mea. filium consobring meae. solam et maximam curam meam commendo &c.* Et iterum: *A sanctae recordationis auunculo meo salomone episcopo detonsus in clericum mox apud monasterium sandi galli. cuidam religiosissimo omniq uigore et industria plenissimo uiro commendatus. sub artissima disciplina. et custodia literarum studiis monastrialibusque rudimentis insitens uitam suam — b^adenus seruauit inlesam &c.* An haec intelligenda de Salomone III. Constant. Ep. qui a Salomone II. Tonsuram acceperit? Autor *Epistolarum n. 3.* hoc *Cod.* recensitarum illum hortatur, ne velit post matris suæ consobrinum anhelare ad *Episcopatum*; Autor praesentis Commendatiae *Iuvenculum* suum *filium consobrinae suae* vocat. Combinet haec, cui libitum. Ceterum Notae chronologicae huic Commendatiae subjectae peccant; legas enim DCCCCLXIII. quo anno *Iuvenculus* esse nequiit, quem vel *Salomon III. a. 920.* defunctus in Clericum detondisset.

26. Item *Alia Breuior.* Initium: *N. sande N. ecclesiae pa^rstor. dilectissimo et sanctissimo fratri et consacerdoti N. florentino episcopo &c.* Caritas uestra scire dignetur &c. Commendatur Diaconus.

27. Item *Alia Pro Episcopo Ordinando.* Initium: *Domino et*

patri P. uisconensis ecclesiae pontifici S. indignus episcopus ecclesiae C. a deo II. et Y. et A. (Patre, Filio et S. Spiritu) per intercessio nem beati N. A. Gratiae misericordie et pacis habundantiam. Sublimitas uestra scire dignetur. quia dominus noster k. rex comperto recessu fratris nostri N. losaniensis episcopi cuidam clero suo eandem sedem tradere decreuit &c. Commendatur hujus hospitalitas. Inter alia: *Nam cum quodam in tempore domini noster k. adbuc iuuenculus per flagrantissimum aestum ad nocturnam mansionem sibi præparatam festinaret. et propter angustiam temporis per totam diem non habens quo diuerteret. iuxta possessionem eiusdem presbiteri itineris re^stitutine perueniens deuotissime ab eo suscep^tus et regaliter bonoratus est. cui decedens promisit: quia si aliquando sibi facultas sup^{er}peteret. hoc ei prandium recompen saret.* Itaque pro prandio Episcopatus. Ad calcem: *Scripta est autem epistola haec anno presenti. in dict. XII. M. C. LXX. IIII. Indictio XII. ad annum DCCLXXIV.* pertinet, quem corrupit Librarius e notis DC. effingendo M. Corruptionem etiam Scriptura totius Codicis evincit, quae minimum Seculi X. est, ut in principio dictum. Rex igitur iuuenculus intelligentus Carolus M.

28. *De Rege ad Regem.* Vides de omnis generis Formulis conquirendis folicitum fuisse Nostrum. Initium: *Dilectissimo fratri et unanimo amico. Gloriosissimo galliarum. aquitaniae. et hispaniae regi*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2991

C O D I C E S

2992

*regi blud. Cognominis uester bl.
rex francorum. Gratia uobis et pax
atque uictoria de caelo submini-
strentur. Obscero frater karissime.
sanguis et ossa mea. pars animae
meq. Nomen meum. ut post pos-
tis uel potius explosis et adnullatis
simultatibus et inimicitiis. quas in-
ter patrem uestrum et nostrum
(Carolum Calvum et Ludovicum
Germ.) cupidi et peruerissimi ho-
mines seminare gaudebant. Christia-
no et cognato amore nos inuicem
diligere. et alter alteri. domi mili-
tiaeque fidi et pacati esse curemus
&c. En literas datas a Ludovico
II. seu Iuniore ad Ludovicum Bal-
bum, qui a. DCCCLXXVIII. an-
tequam mense Nov. convenienter,
Legatos ad eum miserat, de quo
negotio Annales Bertin. Fuldens.
Hermannus Contract. alii ad b. a.
Literas comitabantur munera,
videlicet: mittimus vobis pro arra-
bone cauallum viribus et uelocitate.
non statura et carnibus probabilem.
et sellam quam nos insidere sole-
mus. — Mittimus etiam cortinam
praestantissimam. qua in palatio ue-
stro. tempore consilii. pro signo di-
lectionis nostra suspensa. omnia ma-
ledicorum seminaria contabescant.
— Dirigimus uobis aromata. et
unguenta. et pigmenta medicabilia
&c. Notae Chronologicae ab-
funt.*

*29. Epistola. Initium: Uteri-
nis fratribus. adoptulus (adopti-
vus?) frater in saluatore mundi
salutem. Rem miraculo dignam.
immo portentuosam mibi precipitis.
ut balbus. edentulus. et ideo blesus.
uel ut uerius dicam semiblasterator.*

*surdastris uobis. uel potius insensa-
tis cantare. seu ludere. siue lamentari
debeam. Nisi fallor, ita jo-
catur Notkerus Balbulus jam su-
pra dictus et infra dicendus. Quid
Fratres illi quaesierint, mox de-
clarat: Conabor uobis aperire quam
necessario et clericis tonsura. et mo-
nachis sit indicta cuculla. De prio-
re fuse recenset varios fines, signifi-
cationes, modos secandi, ra-
dendi, tondendi Capillum in V. et
N. Lege; inter alia quidam dicun-
tur tonderi ad palum, quod ad Ton-
suras poenales pertinere videtur.
Autoritatibus utitur Gregorii M.
Anastasii Sin. Antonii Anach. et
Regulae Pauli et Stephani, quae
extat in Cod. Regular. Holstenii
P. II. p. 46. A Tonsura ad Cu-
cullam ita transit: Et bæc quidem
in commune de clericis et mona-
chis. licet ipsi inter se maiore flag-
rent odio. quam clerici et laici.
Hic vero quam brevissime con-
tendit, indignum esse Cucullatis
aliquid seculare desiderare, re-
mittitque ad libros hier. ad fabianianum
diac. et iob. crisostomum ad
steleuchium monachum.*

*30. Epistola ad Regem. Ini-
tium: Domino praecellentissimo.
et regi glorioissimo N. indignus
episcopus. et fidelis famulus uester
N. Clementissima dominatio uestra
scire dignetur &c. Excusat se,
quod hactenus infirmitate deten-
tus Regem adire non potuerit.
Mittit vero interim Parua xenio-
la. sed peregrina. seu transmarina,
videlicet: palliolum coloris prasi-
ni. et aliud polimitum. spatulas pal-
marum cum suis fructibus (i. e. Da-
cylis*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2993

L I T U R G I C I .

2994

stylis. Plin. L. 16. c. 26.) *Cynamomi, calangani, cariofili, masticis, et piperis fasciculum, caricas ficarum, malogranata, peccinum elefantinum, uermiculos cicadas, aues psitacos, merulam albam, et longissimam spinam de pisce marino. Speciosa certe aevo illo Munera, e quibus difficultatem habere possit Calanganum, cujus vocis antiquorem memoriam non reperio. Interpretor vero Radicem Galangae summo Viro Linnaeo dictae Kaempferiae, et Marantae, Plantae Orientalis Indiae, de qua consuli possunt Garcias ab Horto in Hist. Aromat. L. I. c. 40. Casp. Hofmannus de Medicam. Officin. L. II. c. 97. alii. Ejus deinceps meminere Caffarus Annal. Genuenf. L. III. ad an. 1194. in Murat. Scriptt. Rer. Ital. T. VI. col. 369. Jacobus de Vitriaco Seculo XIII. in Hist. Orient. c. 86. edit. Duac. 1597. p. 172. 8. Eus. Jac. de Lauriere in Ordonnances des Rois de France e Decreto Philippi Pulchri anni 1304. T. I. p. 422. f. De Cicadis Vermiculis haereo; Spinam vero memoratam Piscis esse Xiphiae seu Gladii, quem Nostrates Schwert- seu Degenfisch, Itali Pesce Spada, Galli Espadon, Angli Swordfish adpellant, vix dubium. Notae chronologicae nullae.*

31. Epistola ad Archiepiscopum. Initium: *Summum gradum in ecclesia summa sanctitate promerito patri et prouisor meo N. humili suffraganeus, et fidus obsecrator uester, ac deuotus seruitor N. illius ecclesiae pastor indignus.*

Scrutatorem cordium testem inuoco in animam meam, quam inuitus et coactus aliquid sinistri — auribus dulcedinis uestrae aliquando ingere præsumo. Est illud renitentia duorum Conjugum, quos in visitatione Dioeceseos de uno parente in quinta et de altero in quarta generatione consanguineos inveniat, et separare volebat, qui vero ad Metropolitanum provocabant. Quod si baec facultas improbis hominibus inbibita non fuerit, ut episcopi sui præceptum contemnere non audeant. sicut minores mibi. ita maiores quique uobis facere incipient. et periclitabitur apud dominum apostolicum nostrum ministerium.

32. Ad Presbyterum Epistola. Initium: *Prouidentia diuina N. ecclesiae illius episcopus, archipresbytero pagi illius salutem. Notum sit dilectioni tuæ. quia domini nostri reges — decreuerunt &c. Agitur de triduano jejunio XIV. XIII. et XII. Kal. Jun. observando in hunc modum: Pura confessione, et pace præmissa. ieunient omnes usque ad nonam. qui pro infirmitate. uel infantia. aut senio possunt abstinere. Et unanimes contrito et humili corde ueniant ad ecclesiam. sequantur crucem cum letania. totus populus kyrieleison clamantes. cinere aspersi et ciliciis induiti. qui illa possunt inuenire. ceteri quicunque habent laneis uestibus induantur ad corpus. pauperibus et non babentibus ipsa sua penuria pro afflictione sufficit. discalciati omnes. omnes missam in commune auscultent cum metu et reverentia. Presbyteri singulis illis diebus*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2995

C O D I C E S

2996

diebus missam cantent. ceteri clerici. et omnes qui nouerunt uiri ac femine L. psalmos impleant. De Jejunio porro: Pane sicco omnes alantur. et crudis bolleribus. et sale atque pomis. et qui opus habent. infusis uescantur oleribus. Uno uasco de pura ceruisia refocilentur. Cunctis omnino a carne et pinguedine. et omni quod ex lacte conficitur abstinentibus. Pisces et oua præter infirmitatem nemo præsumat. similiter uinum. et omne quod melle dulcoratum est. et unusquisque in quantum poterit. quod sibi subtrahit indigenti præbere non differat. Haec ad illustrandam Ecclesiae germanicae medii aevi disciplinam.

33. Item Epistola. Brevior ejusdem argumenti pro foliis Clericis et monachorum cateruis; additur enim in fine: *Cetero populo propter aestum atque opera forinseca hoc non indixeritis. Dies fixae IV. III. et II. non iul. Initium: Ille episcopus sanctissime congregatiōni. in honore sancti N. coadunate salutem. Dilectio uestra nouerit &c.*

34. Epistola. Ad Episcopum De Strazpuc. Initium: *Dilectissimo patri et omni laude colendo N. ecclesiae argentering pontifici N. bumilis oppidi constantiensis episcopus. Paternitas uestra scire dignetur. quod dominus noster rex k. ad cenobium luxouiense paruitatem meam dirigere uoluit. Petit fibi, seque sequentibus hospitium et necessaria in uico Ruacha, quod Ruffianam five Rubeacum superiores Alsatiae interpretor.*

35. Ad Vicarium Epistola. Initium: *Ille N. gratia dei episcopus N. uice domino (Vide Ducangii Gloff. ad h. v.) et fideli suo salutem. Strenuitas tua sciat. quia G. nemidonensis episcopus. romam profecturus. alias episcopus de spira. unam mansionem petiit a me in polling &c. Vicedominum hic pro Castellano positum arbitror, ut corruptum Nemidonensis pro Nemetensis. Tres vero Spirae Nemetum Episcopos hoc aevo inventio nomen ab G. auspicantes, Gebbardum videlicet ad an. 848. Godelancum ad an. 881. Godefri-dum ad an. 959. Polling celebris deinceps Canonia O. S. Aug. in superiori Bavaria, cuius Diplomaticum habes T. X. Monument. Boic. Iam vero, quid Episcopo peregrinanti subpeditare jussus fuerit Vicedominus, videamus: Maldra IV: de pane. de ceruisa carradam I. id est XXX. situlas. de uino situlas VI. friiskingas ouinas IV. porcum I. de lardo dimidium tergum. agnellum I. porcellum unum. anserem I. aucam I. anetas II. pullos IV. et ipsi aliquem piscem. si potueris. ligna ad focum. et uasa ad ministerium. plumitia et capitalia ad leghum. De auena trita et uentilata ad pastum cauallorum maldra III. et fenum in pratis uel in agris. Singulis cauallis uaffallorum. et seruorum illius unum manipulum. Atque haec satis lauta quidem pro Successore Apostolorum. Ceterum Anser et Auca sexu differre videntur. Adi Ducangii Gloffar. b. v. A Situla germanicum Seitel profectum est.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2997

L I T U R G I C I .

2998

36. Epistola ad Procuratorem. Consecaria praecedentis. Initium: *N. uicedominus N. episcopi N. procuratori in polling. Unus episcopus debet ad polling super XII. noctes aduenire. et ideo praepara illi ministerium &c.* Occurrunt hic *Censarii*, five Incolae Censui obnoxii, et duae frebtae de ceruisia, quae vox hodiedum in quibusdam, ut audio, *Helvetiae partibus pro 30. Mensuris obtinet, et a Fracht, Fabren, Faubre, onere, vectura provenire videtur.* Aliter exponit *Scherzius* in *Glossar.* Praeterea methodum saginandi Animalia discuss ex hac Epistola, quae, serione, an joculariter, ita finit: *quando ego uenero. omnia parata inueniam. si cutem et capillos habere uolueritis.*

37. Item alia Epistola. Initium: *N. episcopus procuratori suo N. Accipe epistolam istam et commendam illam alicui tributariorum nostrorum qui cauallum habet &c.* Ita per plures stationes jubet illum perferrri *Regenbardo Episcopo*, significatque, seipsum *Stratoburgam* secuturum. *Reginbardus Argentinensis* obiisse scribitur versus an. 890. Finit Epistola: *Ceteris etiam compresbyteris tuis de meo aduentu indica. quia spero quod augiensis abba et comes oadalrib mecum ueniant. ut aliquid illis impendere queam.*

38. Invitatoria ad Concilium. Initium: *L. sanctae magontiacensis ecclesiae praesul. fratri et sacerdoti sal. in saluatore mundi salutes. Dilectio tua nouit quod a recordatione iuuentutis tuę ut reor*

*nunquam in nostra dioceſi episcoporum concilium eſt habitum &c. Itaque ob gravissima, quae invaluable, mala invitat Moguntiam ad diem II. non. april. pro Synodo habenda. Litera L. designari *Li-utbertum seu Lindebertum*, cui Otfridus theotiscam suam Evangeliorum Verfionem dicavit, nullus ambigo. Sedit is ab a. 864. usque ad a. 889. Adi Nic. Serarii Rer. Mogunt. L. IV. aut *Galilae Christ. T. V.* Concilium vero habuit a. 888. cuius *Capitula extant Concilior. Germ. T. II. p. 368.* Ad horum calcem cum inter Suffraganeos *Constantiensem* subscriptum non inveniam, recte arguo, *ro sal.* supra initio Epistole positum significare *Salomonem II. Constantiensem Episcopum.* Patebit id ex Epistola sequente. Ad *Salomonis* aetatem facit, quod supra dicitur: a recordatione juventutis ejus non fuisse habitum Concilium *Moguntiae*; habitum enim fuit nostro anterior a. 860.*

39. Responſio. Initium: *Dominus et in christo patri illi archiepiscopo. N. indignus ecclesiae N. excubitor. Sanitate dulcedinis ueſtrae comperta omni gaudio repletus sum &c.* Excusat se, quod ad Concilium venire non queat negotiis Dioceſeos suae praepeditus. *Solertissima ueſtra nouit industria quamdiu episcopium mibi commisſum ab infirmis et senio defeffis boniibus retentum eſt.* Adeo ut iam nonus annus pene sit exaſsus. ex quo nullus eorum ipsam parroeciam circuire potuerit. et ego secundo iam

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

2999

C O D I C E S

3000

iam anno illam retinens. ob perturbationem rei publice causarumque uarietates. et domini mei regis seruitum. nisi tantum dimidiam pertransire non potui. Salomonem II. Ep. Constantiensem praecessere Bathego seu Patecho, et Gebbar dus I. quorum satis fluctuans adhuc chronologia. Quod si posterior a. 885. mortem obpetuit, ut habetur apud Bucelinum Constantiae Sacr. et Prof. P. II. p. 160. recte successor Salomon initio anni 888. adserere potuit, sese secundo iam anno Episcopatum retinere. Dubia, quae e Chartis Goldastianis circa annum mortis Gebbardi obmoventur Galliae Chrift. T. V. col. 900. discussiat, cui Rerum Constantiensium peculiare studium.

40. Item Epistola. Initium: *Dilectissimo et religiosissimo consacerdoti. et firmissimo amico N. episcopo ille Brixensis ecclesiae pastor. Obsecro fidelitatem uestram ut ueraciter mibi et diligenter demandare dignemini quomodo se summa rerum babeat. quam pacati inter se domini nostri reges sint. id est filii bludouici (Germanici). Qualemque pacem ad consobrinum suum filium karoli (Carolum Calv.) conseruent &c Mittit præterea munera: palliolum dium cædrinum. et aliud coccineum. tertium sapbirini coloris. facit ergulas duas. duos ramos palmarum uirides. et partem amigdalarum. timiana nouum. Denique expetit sibi admissarium generosissimum. Palliolum dium cedrinum coloris coelestis e Serico (Seta, Ceda, Seide) con-*

fectum putem. Vide Ducangii Glos. v. Cederia. Sequitur

41. Rescriptio. Initium: *Nobilitatis et religionis. summique sacerdotii dignitate sublimato N. illius ecclesiae pontifici. N. illius ecclesiae indignus episcopus. Comperta sanitate dulcedinis uestrae multum in domino gauifus sum &c. Respondet vero ad quaesita in hunc modum: Notum facio dilectioni uestrae. quia tres illi fratres (Carlomannus nempe, Ludovicus et Carolus) ita se mutua caritate complectuntur. ut summam trinitatem medium inter illos diuersari credamus. adeo omnia que ad illos seu priuato seu publice pertinere uidentur. humanas res et uota supergrediuntur. Et unusquisque eorum si fieri potest. plus alios quam seipsum diligit. et dominus quidem carolus cum fratre bludouico regnum bludouici iunioris (Balbi II. Imp.) id est galliam. lugd. et treuerim. cum omni mosellana regione. nec non agrippinem. prouinciam. et burgundioniam. inter se diuidendas acceperunt. Italiam uero et tusciam. et omnem campaniam domno k. (Carlomanno) regendas commiserunt. Qui etiam modo iam sanitate indepta. quantocius uos per dei gratiam uisitabit &c. Ludovicus Germ. horum Principum Pater obiit. a. 876. Carlomannus vero Fratrum primogenitus Italianam intravit a. 877. cumque id, ut mox dicitur, factum sit vivo Carolo Calvo, qui a. eod. mense Octob. mortuus est, Epistolam nostram in confilio annor. 876. et 877. scriptam opor-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3001

L I T U R G I C I .

3002

oportet, quo tempore Antonius Sedem Brixensem occupabat, ut testis Ughellus Ital. Sacr. T. IV.

Pergit Noster: *De cauallo quem me expostulaſtis. Scitote quia preſtantissimum uobis mitto.*

*Illorum de gente, patri quos dedala circe
Supposta de matre nothos furata creauit,*

et mox injecta Cyllari, Rhoebi, Bucephali mentione, citatoque iterum Virgilio:

Belgica uel molli melius ferat effeda collo,

78 Avæbatæ sui dotes, illiusque alendi modum intelligentius paene describit, quam expeſtes ab Episcopo. Ab Equo reversus ad Principes: *De filio k. regis* (Carolo Calvo) quod requiſtit, ait, qualiter fidem et amicitiam ad dominos nostros conseruet, et quomodo se illi ad ipsum exhibeant. abduc nibil certi de hoc ueſtræ induſtriae poſſumus indicare, niſi certari inter eos officiis, finit tamen: *Hoc unum pro certo ſcimus.* quia quam diu dominum karlomanum ſpirare nouerit. italiam non ingredietur. Qua conjectura falſum fuiffe mors Caroli probat, quae eum ex Italia redeuentem occupavit.

42. *Amicus Amico.* Initium: *Legimus in propheta. quia cum nabuchodonosor rex inter captiuitatem iuda pueros elegantes uidiffet &c.* Familiaris expofulatio cum Amico, qui quaefiverat: quae ſint elementa. et qualiter ea coniuncta ſyllaba. ſillabæ uero conexae dictionem. dictiones uero ordinate compositæ intelligibilem perficiant orationem. Atque iſtud post longius literis impensum tempus, ubi

jam diſſiciliores Quæſtiones agitandæ forent. Animat dein Anicūm ad Scientiarum studia et Sacerdotium uſcipiendum, ut Deo ministrare queat, ad cuius ſeruitum ab ipſis incunabulis a parentibus ueſtris deputati fuiftis. Et iterum: cum non murilegulorum (Catorum) more in foculari (ad focum) ſed in caſtris caeleſtis imperatoris ſitis educati. Epiftola, ni fallor, Iſonem, aut Noikerum Balbulum autorem habet, et ad Juvenem quendam nobilem in S. Galli Coenobio educatum fortasse dictum ſaepius Salomonem III. Ep. Constant. dirigitur.

43. *Epiftola ad Papam Romanum.* Initium: *Domino adriano ſedis apostolicae praefuli. Inſimus ſeruorum dei ſeruus L. ecclesiae magontiacensis episcopus.* (Adjectit Formulista uel magontine) Religioſiſſima dominatio ueſtra ſcire dignetur. quod ſi quando iuſtitia diſante criminibus publicis &c. En alteram jam Liutberti Epiftolam nemini, quod ſciam, haſtenus memoratam. conqueritur ea prium de violentia Hominum potentiorum, qui eccleſiaſticas anim-

Denis Codd. Theol. V. I. P. III.

Ii

ad-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3003

C O D I C E S

3004

adversiones nihili faciant; dein prosequitur: *Specialiter tamen sanctitati uestrae de illis duobus uiris significamus. quam prae sumptores sint. et praeuaricatores. quos horo (hoc anno) dominationem uestram adisse. et uestra auctoritate licentiam accepisse. non uxores sed meretrices suas habendi certa relatione comperimus. Siquidem feminas ipsas beatissime memoriae S. (Salomon I.) constantiensis episcopus sua manu ad propositum uirginitatis consecravit. et ipse eis uelamina benedixit. et eo praesente regularem uitam professae sunt. et tanto tempore in monasterio positas omnis germania nouit. Uiros ergo tales indemnatos relinquere fas et iura sinebant?* Allato deinde divinae ultionis exemplo in Viro, qui sub *Nicolao I. Adriani II.* antecessore ad ejusmodi licentiam subrepserat, commonistratisque pravis in Monachos et Moniales e tali facilitate sequelis autoritate Pontificis fulciri se postulat. Pergit: *De illis etiam factionibus quae uiuibertum cognomento superbum. et filium cbuonradi iunioris secutae. maximam in ecclesia ruinam fecerunt. Notum sit uobis. quia eos excommunicauimus. donec paenitere de miserabili illa coeperrint strage.* Demum de Provincia libus suis conqueritur, quod bello contra paganos indicto quidam romam pergere. quidam dominos suos in aliis regionibus inuisere. alii morbos etiam gestiant simulare. Notae chronologicae sunt: *pri die kal. maii. Anno ab incarnatione domini DCCC. LXX. VII. Indi-*

Eione IV. Sed rescribe LXXI. hujus enim anni est memorata Indictio, et Adrianus a. 872. obiit. Dies recte habere videtur; Salomonis enim, qui supra beatissime memoride audit, mensis emortualis erat Aprilis a. 871.

44. *Epistola Ad Vos Quosque.* Ita inscriptio. Initium: *Dilectissimis fratribus illis. ille fidelissimus amicus indeficientes in saluatore mundi salutes. Postquam uobis recedentibus ad carcerem meum regressus sum &c.* Numerus plurium inscriptus a Formulista profectus videtur; tota enim Epistola ad unum dirigitur, eumque, nisi fallor, Salomonem adolescentulum, deinceps Episcopum Constant. et quidem ab *Iso* ejus Magistro, certe a S. Galli Monacho. Nam post explicatum amorem suum ita prosequitur: *Sabbato autem sancto cum omnia insignia uiderem. quae peregrino mundi. domestico gallo suo. dominus concessit. egre uestram absentiam sustinui. quia oculis et mentibus uestris experimento intimare non potui. quam gloriosum sit seruire deo. quam uile sit regnare in seculo. Sed tamen in hoc non mediocriter exhilaratus sum. quia cum archiepiscopo magontino. et consobrino matris uestrae. successoris maioris auunculi uestri salomonis. pontifice salomone uos esse recolui. &c.* Avunculum majorem interpretor *Salomonem I. Ep. Constant.* quemadmodum *Consobrinum Matris alterum Salomonem II.* cumque *Iso* in *Epistola II. N. 3. supra adlata, apud Pezium cit. c. 6. col. 9. Salomonem juvenem hor-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3005

L I T U R G I C I .

3006

hortetur: non post matris consobrinum anbelare ad Episcopatum, recte mihi concludere videor, rem ita habere, ut mox adserui. Itaque tres hi Salomones Constantienses sanguine juncti fuere, Stirpemque Rambachiam illustravere. Pergit Noster: Sed quia pueritiam uestram minus aduertisse magnitudinem illius ministerii metuo. debeo uestra dulcedini de hoc aperire quod sentio. Sicque sacras illi deinceps exponit Caerimonias, quibus Episcopos ultimis Hebdomadis majoris diebus defungi mos est. Ultima Epistolae excidere, uti et sequentis initium.

45. Epistola ἀκεφαλος. Uber cohortationum ad varias Virtutes: — — satagite. Superbiā perborrete. quia inmundus est ante dominum omnis qui exaltat cor suum &c. Finis: O si uos uidere merear.

46. De VII. Sacerdotii Nominibus. Epistola. Initium: Dilectissimo filio illi ille salutem. Quando te in habitu subdiaconi conspexi. ita de tua et uestis illius deformitate contristatus sum. ut multo te libentius inter abiectiones laicos. quam inter praestantissimos clericos uidere uoluisssem. Nunc autem quia te uidi in habitu sacerdotali. ita iocundatus sum. ut tu mibi praे omnibus episcopis praeter unum illum nostrum esse uidearis solus sacerdotio dignissimus. Mox prædicens ei Episcopatum septem Sacerdotii Nomina explicat nempe το Presbyter, Episcopus, Anistes, Praeful, Pontifex, Sacerdos et Papa. Ut iterum conjecto-

rem agam, Iso autor Epistolae, unus ille noster Episcopus Constant. Salomon I. Sacerdos novus Salomon deinceps II. est, et ne Salomon III. desit, expende finem Epistolae: Haec VII. nomina sacerdotii discat ille puerulus noster, qui forma et nomine et uigore mentis. atque omni gratiostate. uiuentem illum salomonem nobis refert episcopum. ut officii dignitatem ad quod spiritu sancto nutriende prouerbendus creditur. dignis moribus exsequatur.

47. Ad Episcopum. Initium: Domino illi episcopo. insimus famulus uester ille. Audito quia celitudo uestra meę pusillitati fuerit indignata. ualde consternatus sum &c. Purgat se ille, quod ab Episcopo ad domum fratris sui diuerterit. Nam, ait, inde uel ad episcopium uel monasterium prius reuerti rerum natura. et aeris intemperie prohibente. uobis ipsis testibus minime potui. nisi forte diuersa temperies aurarum. cis et ultra lacum praeter solitum uersaretur. Lacus admonet Constantiae. Igitur veniam poscit. Alloquin si dominus abbas et reliqui Regiores monasterii indignationem uestram circa me compererint. alii libenter. alii facile manum suam ab auxilio meo retrabent. et omni adiutorio priuatus. ad agricolandum domum meam misellulus uisitare cogor.

48. Epistola. Initium: Carissimi filii. iuxta nomen suum potestas et pax adimpleatur. Recolite carissimi mei &c. Hanc etiam Epistolam ad Juvenes Salomones II. et III. a Magistro datam fuisse, suadet

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3007

C O D I C E S

3008

det mox dicta Allusio: iuxta nomen suum *Potestas et Pax*; *Potestas* enim Regem, *Pax* notare Salomonem ab Hebraeo לְשׁוֹן videtur. Admonet vero Scriptor Juvenes, ut Deo grati sint ob Natales nobiles, corporis animique dotes, educationem liberalem, et ad speranda plura ab illo beneficia animat. Addit: et primum quod maxime opus habet professio uestra. quia literarum studiis ab infantia fuisse occupati. obsecro ut prosas orationes. et strophas uerbum congruas absque retractatione et dilatione texere curretis. quia ut iam nunc aduertere possumus. ita in posterum nos alloqui. et salutare debemus. quando nos alpium iuga. profunda uallium. rapidissimorum cursus amnium. lacuum procellae. et nivalia frigora abinuicem separare coeperint. Haec ad Helvetiam et S. Gallum pertinere vix dubium.

49. *Epistola*. Initium: *Primeribus dilectissimis. iuuenibus dilectissimis pauper et languidus ille. Sicut a nobis absentibus promisi &c.*

Antistes domini. cur sunt tibi friuola cordi &c.

Disticha quinque cum adjecta Cohortatione prosaica. 2. Distichum:

Talia dicit amor. uerus respondet amator &c.

3. Distichum:

Sospitat incolumis nostratis portio mentis &c.

4. Terastrichon, quo Amicus responsa petit:

Peior amate meus quondam dilectus amicus &c.

5.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3009

L I T U R G I C I .

3010

5. Hexastichon , quo Poeta suum erga quosdam studium declarat :

Avia perlustrans indignas quaerito causas &c.

6. Disticha 13. quibus desiderium Amici absentis explicat :

Tardius inuento citius defraudor amico &c.

7. Hexastichon ad absentem Magistrum :

O species cari cur non ades alma magistri &c.

8. Hexametri 14. quibus exemplo Corvi , Aquilae , Gallinae traditur ratio probandi Amicos :

Ex phisicis quiddam uobis uolo ponere coram &c.

Addi possent fortassis hi Versus
ad Jod. Metzleri *Epigrammata PP. Monasterii S. Galli in Henr. Canisi Lebt. Antiqu. et Bibl. PP. Lugdun. T. XXVII. p. 507.*

VI. fol. 55. post unum aut plura folia deperdita Fragmentum exponens , quid sit *Crepusculum* , *Vesper* , *Conticinium* &c. et deinceps *Excerptum de epistolis hieronimi et aliorum uirorum* , quod infit : *Hieronimi ad augustinum. commendans ei praesidium diaconum ita dicens. Baiolum litterarum habeas commendatum &c.* Breviores plerumque *Sententiae* , neque praeter *Hieronymum* quis excitatus , nisi *Cassiodorus* ; posteriora tamen excidisse videntur , nam repente fol. 64. incurras in haec abrupta et alia manu exarata : *successori. abbatico coenobii. sanctissimi columbani. ac defensori cellule discipuli eius mitissimi gal-*

li. nec non et archicapellano glorio- sissimi imperatoris karoli. Notkerus cucullariorum. sancti galli nouissimus. Abbatem Hartmotum designari putem , Carolum vero Crassum. Quo autem Inscriptio isthaec pertineat , nescio. Nam in Codice post intervallum aliquod diversa manu sequitur :

VII. fol. mox dicto absque titulo Fragmentum *Prophetiae alias Methodio tributae* , de qua in *Indice* , hoc initio : *Buzas autem qui condidit bizantium misit per mare ad pbol regem ethiopie germanicum principem milicie &c.* Extrema pariter desunt.

VIII. fol ult. satis adtrito habetur *Canticum Theotiscum maximam partem e Pjalmo CXXXVIII. de promtum , quod , quatenus legi potest , isthuc transferram , ut veneranda antiquae Linguae nostrae Λεψανα augeantur.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3011

C O D I C E S

3012

Velleit ir giboren dauiden den guoton
 den sinen touginon sin er gruozte sinen trobtin
 Ja gichuri du mib trobtin inte irchennist uer
 ib pin fone demo anegine vncin an daz enti
 Ne mag ib in gidancbun fore dir giuanchon
 du irchennist allo stiga se uarot so ib gingo
 So uare seb ib cberte minen zun so rado namidus
 goum den uecb furi uorbtostu mir daz ib mib cberte
 Du bapest mir de zungan so fasto pidvungen
 daz ib ane din gipot ne spiriche nob ein vort
 Vie ne chikwist vordin givieida cberist fone mir
 ce dir gitan uie mabt ib dir intrinnen
 Far ib uf ze bimile dar pistu mit herie ist ze
 bello min fart dar pistu gegimuart ne me gib in
 nob bein lant nupe mib bapet din hant
 Nu uill ib man fleccun alle fone mir gituon
 alle die mir rieton den unrehton ribtuom
 Alle die mir rietun den unrehton ribtuom
 die sint fienta din mit den vill ib gifeb sin
 Die uider dir uellent tuon de uill ib fasto nidon
 alle durb dinen ruom mir ze fiente tuon
 Du got ia dinero giualt scirmi io giuedre
 halp mit dinero cbereftti pinim du imo daz scepti
 Ne la du mos de muoze daz er mib se ane skie ze
 — — — — die pisazi du mir
 Du uirti far min giuar so mib de muoter gipar
 Nob trof ib des ne lougino des du tafi auer vurti
 — tougino nupe ib fone gipurti ze erdun
 Far ib in den finster dar bupest du mib far
 Ib ueiz daz din nacht mach sin so liobt also tach
 So vuill ib danne file fruo stellen mino federa
 Peginno ib danne fliogen so se er ne tete nioman
 Peginno ib danne fliogen so se er ne tete
 nioman so fliug ib ze enti ie enes meres
 Ib ueiz daz du mib dar irferist ne me gib
 in nob bein lant nupe mib bapet din bant
 Nu chius dir fasto ze mir vpe ib mib cbere
 after dir du ginadigo got cberi mib
 framor — — — —
 Mit dinen ginadun gibalt mib dir in euum.

Quae

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1609

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars III. Wien 1795.

3013

L I T U R G I C I .

3014

Quae e *Psalmo* mutuatus est
Noster, aliter expressa sunt in
Notkeri Labeonis Psalterio apud
Schilterum Tbes. Antiqq. Teut.
T. I. p. 246. cuius *Glossarium ex*
hoc Cantico quibusdam vocibus
augeri possit.

DCCCXXIX.

412 Codex membraneus lat. Sec.
XI. Folior. nunc 8. 4. nitide scri-
ptus, rubricisque distinctus conti-
net *Sequentias* five Melodias olim
in Missa solemni longe frequen-
tius, quam hodie, ante Evangelium
cantari solitas, quarum Ori-
go ad Adrianum II. Pont. Rom.
refertur; unde etiam a secunda
manu *Sequentiarium* inscribitur.
Sequentiae singulae ad marginem
exteriorem *Notis* suis *Musicis* in-
strutae sunt. Earum titulos et ini-
tia dedit Lambecius T. II. p.
784. sed non omnium. Refiduas
itaque hic adscribam. Omissa pri-
mum ab eo *Feria V. Paschatis.*
Carmen suo dilecto ecclesia christi
canat ob quam patrem matremque
deserens &c. Dein de uno Martyre,
quem Titulum transcribo e
Cod. San — Gallensi citato a
Cels. Gerberto T. I. de Cantu et
Music. Sacra L. II. P. 1. c. 4. p.
415. *Quid tu uirgo mater plorans*
rabel formosa. Cuius uultus iacob
delebat &c. Demum omissa Se
quentia pariter absque titulo, sed
quae incipit: O qui Celorum con
tines regna. Dolentum qui consola
tio comprobaris unica. Umbrosae
qui sles iberusalem ruitura menia
&c. quamque inter citatas e Cod.

San — gallensi non invenio, per-
tinere tamen e contextu arbitror
ad Evangelium *Lucae* C. XIX.
Cum appropinquaret Jesus Jerusa
lem &c. atque adeo ad Dom. IX.
post Pentec. Post haec stitit ille in
Sequentia Sancte Marie Magdale
ne. Supersunt vero in Codice Se
quentiae: In Ascensa Domini.
Captiua. Initium: Summi trium
phum regis prosequamur laude.
Qui celi qui terre regit sceptrum
&c. In Sancto Die Pentecostes.
Occidentana. Initium: Sancti spi
ritus assit nobis gratia. Quae corda
nosta sibi faciat habitaculum &c.
Initium hujus Sequentiae Librarii
veteres Scriptis suis passim adpo-
nebant. *In Natali Sancti Joban*
nis Baptiste. Initium: Sancti bapti
ste christi preconis sollempnia cele
brantes moribus ipsum sequamur
&c. In Natali. S. Apostolorum
Petri et Pauli. Concordia. Initium:
Petre summe christi pastor et pau
le gentium docttor &c. In Natali
S. Laurentii Martiris. Romana.
Initium: *Laurenti dauid magni*
martyr milesque fortis. Tu impe
ratoris tribunal &c. In Assumptio
ne Sanctae Mariae. Mater. Ini
tium: Congaudent angelorum cho
ri gloriose uirgini. Quae sine uirili
commixtione genuit &c. In Nati
uitate Sanctae Mariae. Initium:
Stirpe maria regia Procreata re
gem generans Ihesum &c. De San
cto Michaele. Greca. Initium:
Magnum te michaelem habentem
pignus Ciuium nostrorum &c. Or
dinem anni sacri in his Sequentiis
non esse observatum quivis ani
madvertit. Culpa tamen non Lib
rarii